

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență :

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 27 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, declarat de avocatul Radu Dumneanu, în numele condamnaților

***Burlac Ruslan Anatol**, născut la 17 aprilie 1980, originar și locuitor al s. Coșnița, r-nul Dubăsari, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

***Ivancenco Nicolai Ivan**, născut la 17 februarie 1959 în or. Căinari, locuitor al or. Căușeni, str. Unirii 6, ap. 51, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>26.03.2013 – 27.04.2015,</i>
<i>instanța de recurs</i>	
<i>ordinar:</i>	<i>27.05.2015 – 03.06.2015,</i>
<i>în anulare:</i>	<i>21.01.2016 – 19.04.2016.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 27 aprilie 2015, procesul penal în privința lui Burlac Ruslan și Ivancenco Nicolai pe art. 249 alin. (3) Cod penal a fost încetat, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Instanța de fond a constatat că la 05 aprilie 2012, în jurul orei 01.00, inculpații Burlac R. și Ivancenco N., urmărind scopul eschivării plăților vamale în proporții deosebit de mari, contrar prevederilor alin. (10) din Hotărârea Guvernului nr. 792 din 08.07.2004 cu privire la aprobarea Regulamentului privind transportarea mărfurilor prin posturile vamale interne de control, au organizat introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, din regiunea transnistreană, cu unitatea de transport "MAN", n.î. CS AG 355, care tracta semiremorca cu n.î. CS AA 585, prin postul vamal intern de control Hagimus, articole din PVC în valoare totală de 926.640 lei, fără achitarea drepturilor de import în sumă de 256.150,76 lei.

În baza probelor administrate, instanța a concluzionat ca fiind dovedită vinovăția inculpaților și a încadrat acțiunile lor în baza art. 249 alin. (3) Cod penal, ca eschivarea de la achitarea plăților vamale, săvârșită de două persoane, în proporții deosebit de mari.

Totodată, instanța a statuat că conform art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii unei infracțiuni ușoare au expirat doi ani.

Astfel, fapta ilicită fiind comisă de inculpați la 05 aprilie 2012, a expirat termenul de prescripție privind tragerea lor la răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 249 alin. (3) Cod penal, procesul penal urmând a fi încetat.

În același timp, instanța a reținut irelevanța cererii apărării privind încetarea procesului penal din motiv că fapta imputată inculpaților constituie o contravenție prevăzută de art. 287 alin. (14) Cod contravențional, fiind stabilit că în acțiunile lor sunt prezente semnele infracțiunii prevăzute la art. 249 alin. (3) Cod penal.

Fapta privind eschivarea de la achitarea plăților vamale poate constitui contravenție în cazul când valoarea, exprimată în bani, a plăților vamale nu atinge plafonul proporțiilor mari. Dar, inculpații au comis eschivarea de la achitarea plăților vamale, de două persoane și în proporții deosebit de mari.

3. Avocatul Radu Dumneanu a declarat recurs ordinar, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal să fie încetat, deoarece fapta inculpaților constituie o contravenție.

Recurentul a invocat că fapta incriminată inculpaților nu reprezintă o infracțiune, deoarece răspunderea pentru acțiunile săvârșite de ei este prevăzută de art. 287 alin. (11), (13) și (14) Cod contravențional.

Astfel, potrivit art. 287 alin. (13) Cod contravențional, se sancționează "neachitarea în termen a drepturilor de import și export, precum și alte acțiuni al căror rezultat este neachitarea plenară a taxelor vamale".

Acțiunile inculpaților au avut ca scop neachitarea plăților instituite prin art. 4 alin. (6) al Legii pentru punerea în aplicare a titlului III al Codului fiscal, respectiv acestea constituie contravenții prevăzute de art. 287 alin. (13) și (14) Cod contravențional, deoarece dispoziția articolelor menționate nu prevede condiționarea aplicabilității acestora în dependență de faptul că acțiunea comisă ar constitui infracțiune sau ar limita aplicabilitatea lor în dependență de cuantumul plăților vamale neachitate.

Totodată, art. 3 alin. (2) Cod penal indică că ”Interpretarea extensiv defavorabilă și interpretarea prin analogie a legii sunt interzise”.

Instanța de fond, fără a face referire la vreun act normativ, a statuat asupra existenței elementelor infracțiunii în acțiunile inculpaților, în motivare indicând că ”fapta privind eschivarea de la achitarea plăților vamale poate constitui contravenție în cazul în care valoarea, exprimată în bani a plăților vamale, nu atinge plafonul proporțiilor deosebit de mari”, prin ce s-a admis interpretarea extensiv defavorabilă atât a legii penale, cât și a legii contravenționale.

Având în vedere că faptele incriminate inculpaților reprezintă o contravenție, este ilegală tragerea acestora la răspundere penală pentru comiterea unei infracțiuni, dispozițiile art. 287 alin. (11), (13) și (14) Cod contravențional necondiționând aplicarea acestora în dependență de careva proporții ale taxelor vamale neachitate, în procesul contravențional, potrivit art. 5 alin. (2) Cod contravențional, interpretarea extensiv defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale fiind interzisă.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, recursul a fost respins ca nefondat.

Instanța de recurs a indicat că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților, care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corectă.

Instanța de recurs a concluzionat că sentința este legală și întemeiată, că prevederile art. 287 alin. (11), (13) și (14) Cod contravențional nu sunt aplicabile cazului dat.

Astfel, acțiunile inculpaților nu pot fi apreciate ca contravenții, or inculpații s-au sustras de la plata taxelor vamale, în proporții deosebit de mari, prin organizarea de către două persoane a transportării mărfii ca și cum prin tranzit.

În acest sens sunt relevante prevederile art. 10 al Regulamentului privind transportarea mărfurilor prin posturile vamale interne de control, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 792 din 08.07.2004, potrivit căruia ”La transportarea prin punctele vamale interne de control a mărfurilor autohtone de către persoanele fizice rezidente neînregistrate ca subiecți ai activității de întreprinzător, TVA se calculează și se percepe din volumul integral al cantității de mărfuri transportate”, iar inculpații au transportat marfa din regiunea transnistreană pe teritoriul R. Moldova. Prin urmare, era necesară achitarea drepturilor de import la transportarea acestor mărfuri.

5. În temeiul art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

6. La 11 decembrie 2015, avocatul Radu Dumneanu a declarat recurs în anulare în numele condamnaților, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că art. 3 alin. (2) Cod penal indică că ”Interpretarea extensiv defavorabilă și interpretarea prin analogie a legii sunt interzise”.

S-a constatat o incertitudine la calificarea faptei, ca infracțiune sau contravenție, ce a determinat interpretarea prin analogie a legii, fiind create premise de imprevizibilitate a normelor de drept aplicabile în speță.

Având în vedere că faptele incriminate inculpaților reprezintă o contravenție, este ilegală tragerea acestora la răspundere penală pentru comiterea unei infracțiuni, dispozițiile art. 287 alin. (13) și (14) Cod contravențional necondiționând aplicarea acestora în dependență de careva proporții ale taxelor vamale neachitate. În procesul contravențional, potrivit art. 5 alin. (2) Cod contravențional, interpretarea extensiv defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale, este interzisă.

Mai mult, art. 1 alin. (3) Cod de procedură penală instituie obligația pozitivă a organului de urmărire penală și a instanței de judecată de a nu admite tragerea neîntemeiată la răspundere penală a persoanelor care nu sunt vinovate.

Cazul dat contravine prevederilor art. 7, paragraful 1 CEDO, care indică expres că ”Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât cea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.”

Potrivit art. 22 al Constituției R. Moldova, nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Hotărârile adoptate sunt ilegale, din motivul calificării eronate a acțiunilor condamnaților și existența circumstanțelor care exclud urmărirea penală, deoarece fapta comisă de ei nu este prevăzută de lege ca infracțiune.

Astfel, în circumstanțele enunțate, fiind admise în mod incontestabil erori de drept la judecarea cauzei, hotărârile adoptate au fost afectate de vicii fundamentale – dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv.

7. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

În această consecutivitate se observă că recurentul a invocat încălcarea esențială a drepturilor garantate de art. 22 al Constituției R. Moldova, art. 6, 7 § 1, art. 13 CEDO (*pct. 6. din decizie*).

Sub acest aspect se reține că recursul în anulare, conform argumentelor reproduse la pct. 6. din decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura calificării acțiunilor condamnaților. De altfel, descriptivul hotărârilor contestate, inclusiv circumstanțele în fapt și drept reproduse la pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de recurs corect au constatat și apreciat

circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția condamnaților și încadrarea juridică a acțiunilor lor în baza art. 249 alin. (3) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material.

Or, argumentul recurentului că inculpații ar fi comis contravenții prevăzute la art. 287 alin. (11), (12) sau (13) Cod contravențional este irelevant, de vreme ce aceste norme nu conțin elementele eschivării de la achitarea plăților vamale „săvârșită de două persoane” și „în proporții deosebit de mari”, acestea regăsindu-se în dispozitivul art. 249 alin. (1) – (3) Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele inferioare. Or, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Totodată, potrivit art. 27 alin. (1), 414 alin. (1), (2), 434 Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei.

Deci, activitatea instanțelor judecătorești privind aprecierea sau reaprecierea probelor conținute în dosarul penal și a circumstanțelor cauzei, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, și invocarea în cadrul unui recurs în anulare doar a aprecierii probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este una lipsită de orice suport juridic, și nu constituie în sine un viciu fundamental de natură să afecteze o hotărâre irevocabilă.

Mai mult, o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare sau achitare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Rezultă că, în raport cu motivele enunțate de recurent, instanțele judecătorești nu au comis erori de drept de natura unui viciu fundamental, iar recursul nominalizat este unul neîntemeiat.

Conform art. 457, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul în anulare, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este neîntemeiat, el urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârilor atacate.

8. Conform art. 457, 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Radu Dumneanu, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni din 27 aprilie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2015, în privința condamnaților Burlac Ruslan Anatol și Ivancenco Nicolai Ivan, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 mai 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun